

Ortsnamn och dess betydelse

De allra äldsta bebyggelsenamnen i Skåne är de med efterleden *-löv*, om det är äkta *löv*-namn som namnet Svalöv. Till de äldre skikten av skånska bebyggelsenamn hör även namnen på *-tofta*, en böjningsform av ordet toft, 'enskid mark med hus'. Dessa namn lär dock huvudsakligen ha bildats senare under vikingatiden.

Helsingborgs kommun

Namnet **Allerum** innehåller det forndanska mansnamnet **Alli**. Efterleden "*-rum*" betyder öppen plats eller gårdstomt och kan spåras till orter från 800-talet fram till 1300-talet. Första gången namnet förekommer är 1390, då det skrivs Aalrum.

Bårslöv Spår av bebyggelse i bygden kring orten kan spåras tillbaka till stenåldern. Ett antal gravhögar från äldre bronsåldern, belägna i och kring orten, och dess närhet till kyrkan visar på en möjlig kontinuerlig bebyggelse som sträcker sig tillbaka mer än 2000 år. Ortnamnet skrevs vid 1200-talets början *Bareslefh* och i Lunds stifts landebok från 1569 *Borsløff*. Efterledet "*-löv*" härstammar från förkristen tid och betecknar jord som gått i arv. Förledet härleds troligen till ett äldre mansnamn, Barer, som är besläktat med det fornsvenska namnet Bare

Fjärestad Namnet skrevs 1341 Fyarestatha och kommer från kyrkbyn. Efterleden är *sta(d)*, 'plats, ställe'. Förleden innehåller fjära, 'tidvis översvämmad strand'.

Domsten Den äldsta bevarade källan för ortnamnet i skrift kommer från 1575 i samband med byggandet av slottet Kronborg i Helsingör, där tegel till bygget skeppades ut från "Dompsthenen till Krogen." Förleden Dom kan komma från den tidigare fuktmarken i nordöstra delen av byn. På gamla kartor benämns detta område Dompäng (fuktäng). Jämför tyskans dampf, ånga eller rök.

Fleninge Namnet skrevs omkring 1400 Flininge och kommer från kyrkbyn. Efterleden är inbyggarbeteckningen inge. Förleden innehåller flen, 'bar, naken' syftande på den skoglösa marken vid kyrkbyn nedanför en ås med skog.

Glumslöv Det sägs att **Glumslöv** socken fått sitt **namn** efter en bondehövding vid **namn** Glum eller Glom och som kanske är begravd i någon av traktens

ättehögar. Efterleden –löv **betyder** arv och är en av de äldsta namnformerna med anor från järnåldern. 2012 firades **Glumslövs** 1200-årsjubileum

Helsingborg (stavat **Hälsingborg** mellan 1912 och 1970). Stadens namn tros härledas från ordet "helsing" som är en avledning till hals och betecknar den smala passagen i Öresund mellan Helsingborg och Helsingör. (Ej att förväxla med Hälsingborg, Vindelns kommun)

Hittarp Den första gången namnet Hittarp förekommer är 1684 i Buhrmanns skånekarta. Ändelsen -arp är besläktad med -torp, som betyder nybygge. Förledet härleds troligen till ett mansnamn

Hjortshög Den första originalskriften med namnet skriver det Gurdeshog. Namnet är en sammansättning av det danska mansnamnet "Gyrth" eller "Giurth", som härstammar från fornnordiskans "Gyrör". Efterledet "-hög" härstammar troligen från järnåldern och kan avse både en höjd/kulle eller en gravhög. Några belegg för en gravhög kan dock inte hittas i området. Mest sannolikt är att namnet kan tolkas "höjden där Gyrth bor.

Hässlunda Själva orten härstammar troligen från 1200-talet, då det är denna tid som de äldsta delarna av kyrkan härstammar från. Åren 1367–99 skrevs ortnamnet Haslwnda och 1471 skrevs det Heslundhe. Förledet anspelar sannolikt på hässle, medan efterledet "-lunda" kan syfta på ordet offerlund. Möjligen har det därför förekommit olika ritualer knutna till den nordiska mytologin i trakten kring orten.

Hjärnarp Namnet skrevs 1406 Hiernarp och kommer från kyrkbyn. Efterleden är torp, 'nybygge'. Förleden innehåller antingen mansnamnet Hiarni eller hiarni, 'hjärna' då syftande på en höjd.

Kattarp Och kyrkan, med de äldsta delarna från 1100-talet, skiner nyputsad mittemot. Byn existerade redan på vikingarnas 900-tal och **namnet** skrevs 1315 Kathatorp som **betyder** Kates torp. Kate var ett vanligt mansnamn i forntidens Skåne. Hösten 2002 drogs NU-projektet i Hasslarp och **Kattarp** igång, initierat av Helsingborgs stad

Kropp Namnet skrevs 1368 Chrop och kommer från kyrkbyn. Namnet innehåller kropp i betydelsen 'klump, förhöjning' syftande på den höjd kyrkan ligger på.

Kvistofta Namnet skrevs 1351 Quistofthä och kommer från kyrkbyn. Efterleden är toft, 'tomt'. Förleden kan innehåller kvist och syfta på en utskjutande del av en ås vid kyrkan.

Mörarp Namnet skrevs omkring 1225 Myrutorp och kommer från kyrkbyn. Efterleden är torp, 'nybygge'. Förleden kan innehålla myra, 'myr, mosse' med oklar syftning.

Raus socken Namnet skrevs under 1300-talets senare del Raoos och kommer från kyrkbyn. Efterleden är os, 'åmynning'. Förleden innehåller ett Råå det danska namnet på Råån.^[60] Den har kallats Råhus socken.

Risekatslösa Namnet skrevs 1362 *Kastlösä*, 1578 *Riisse Katzlösse* och kommer från kyrkbyn. *Rise* är tillagt för att skilja från byn Kastlösa i Kvistofta socken, 'det Kastlösa som ligger i risbygden (snårskogen)'. Kastlösa innehåller *kast*, 'något uppkastat (grenar, ris, sten, jord)' och *lösa*, 'glänta; äng'.^[9]

Rögle har fått sitt namn godset Rögle säteri, beläget något söder om orten, som omnämns för första gången år 1433. Namnet syftar på en långsträckt, låg förhöjning i landskapet.

Utvälinge Ortnamnet syftar på den närliggande orten Välinge (från vædhil, "vadställe"), alltså att detta är bebyggelsen som ligger längre "ut" från Välinge. 1491 skrevs namnet *Wtwelynge*.

En del fornlämningar från stenåldern fram till vikingatiden har hittats i området och platsen har troligen varit bebodd sedan förhistorisk tid. En medeltida kapellruin, belägen i samhällets östra utkant, visar spår från ortens äldre historia

Ödåkra Ortnamnsefterledet "-åkra" härstammar från yngre järnåldern och ortnamnet skrevs 1583 Øagre. Förledet syftar antingen på att åkrarna i efterledet är små och högt belägna, eller att de legat obrukade (öde) under en tid.

Ängelholms kommun

Ausås Namnet skrevs på 1300-talet Achäsaas och kommer från kyrkbyn. Efterleden ås syftar på höjden vid kyrkan. Förleden har oklar tolkning.

Barkåkra Namnet skrevs 1333 Barkakrä och kommer från kyrkbyn. Efterleden är åker. Förleden kan innehålla bark, 'barktåkt' alternativt barki, 'strupe' syftande på långsmala åkerstycken.

Hjärnarp Namnet skrevs 1406 Hiernarp och kommer från kyrkbyn. Efterleden är torp, 'nybygge'. Förleden innehåller antingen mansnamnet Hiarni eller hiarni, 'hjärna' då syftande på en höjd.

Höja Namnet skrevs 1412 Hoghä och kommer från kyrkbyn. Namnet innehåller plural av hög.

Munka-Ljungby Namnet skrevs 1560 Muncmeliungbye och kommer från kyrkbyn. Efterleden innehåller ljung, 'ljung (växt)|ljunghed' och 'by', 'gård; by'. Förleden Munka- kan sammanhänga med det närbelägna Herrevadskloster.

Rebbelberga socken Namnet skrevs 1430 Reblebybärghä och kommer från kyrkbyn. Namnet innehåller troligen ripel, 'strimma' syftande på den långsträckta höjd som kyrkan ligger på.

Tåstarp Namnet skrevs 1346 Tostäthorp och kommer från kyrkbyn. Efterleden innehåller torp, 'nybygge'. Förleden innehåller mansnamnet Tosti. Namnet skrevs före 1940 även Tostarps socken.

Utvälinge Ortnamnet syftar på den närliggande orten Välinge (från vædhil, "vadställe"), alltså att detta är bebyggelsen som ligger längre "ut" från Välinge. 1491 skrevs namnet Wtwelynge.

En del fornlämningar från stenåldern fram till vikingatiden har hittats i området och platsen har troligen varit bebodd sedan förhistorisk tid. En medeltida kapellruin, belägen i samhällets östra utkant, visar spår från ortens äldre historia

Landskrona kommun

Asmundtorp Namnet skrevs i mitten av 1100-talet Asmunda Thorgi och kommer från kyrkbyn. Namnet innehåller mansnamnet Asmund och torp, 'nybygge'.

Glumslöv Namnet skrevs 1455 Glumsloff och kommer från kyrkbyn. Efterleden är löv, 'arvegods'. Förleden innehåller mansnamnet Glum.

Svalövs kommun

Billeberga Namnet skrevs i mitten av 1200-talet Billäbiargh och kommer från kyrkbyn. Namnet innehåller bill troligen i betydelsen 'terrängkil' och biärgh, 'berg'.

Röstånga Namnet skrevs 1472 Reffstangh och kommer från kyrkbyn. Namnet kan innehålla rävstång, 'gallerstång för fångst av räv', alternativt kan namnet innehålla räv och tång, 'terrängkil'.

Sireköpinge socken Namnet skrevs omkring 1300 Sygritheckiöp och kommer från kyrkbyn. Namnet innehåller kvinnonamnet Sigrid och köp, 'köpt gård; köpt mark'.

Stenestad socken Namnet skrevs 1503 Stenestade och kommer från kyrkbyn. Efterleden är sta(d), 'plats, ställe'. Förleden är sten syftande på stenig terräng.

Svalöv Namnet skrevs i mitten av 1100-talet Swalleue och kommer från kyrkbyn. Efterleden är löv, 'arvegods'. Förleden innehåller mansnamnet Swali, 'svala'

(Klippans kommun)

Gråmanstorps socken Namnet skrevs 1378 Grymelstorp och kommer från kyrkbyn. Efterleden är torp, 'nybygge'. Förleden är troligen mansnamnet Grimulf.

Källna socken Namnet skrevs 1458 Kynä och kommer från en äldre kyrkby. Namnet innehåller källa syftande på en offerkälla vid platsen.

Perstorps kommun

Oderljunga Namnet skrevs 1524 Oderliunge och kommer från kyrkbyn. Efterleden är ljubng, 'ljunghed'. Förleden är ett äldre namn på Bäljane å, Otra, en bildning till otär, 'utter'.

Riseberga socken Namnet skrevs 1551 Risseberig och kommer från kyrkbyn. Efterleden är berg. Förleden är ris, 'småskog'.

(Örkelljunga kommun)

Skånes-Fagerhult Namnet skrevs 1524 Farolt och kommer från kyrkbyn. Efterleden innehåller hult, 'skogsdunge'. Förleden innehåller fager, 'passande, tjänlig'

Örkelljunga Namnet skrevs 1307 Öthknälyung och kommer från kyrkbyn. Efterleden innehåller ljung, 'ljunghed'. Förleden innehåller öthkn, 'ödemark'.

(Höganäs kommun)

Arild Namnet Arild, Helliij Aruitz leje (ca 1524), kommer av personnamnet Arild. Under 1800-talet ersattes de lokala benämningarna Arildsläge eller Läget med Arild. Till namnet är en legend knuten om Sankt Arild, mördad av sin styvfar. Hans kropp sägs ha flutit i land där byn Arild ligger idag.

Mölle I ett danskt brev från 1491 skrevs ortnamnet Myllæ, år 1569 Mölle leye. Det är uppenbarligen en mölla som givit upphov till ortnamnet, men exakt var denna mölla legat, vet man inte med säkerhet.

Farhult Namnet skrevs 1499 Ffawerholt och kommer från kyrkbyn. Namnet innehåller fager här menande 'passande, tjänlig' och hult, 'skogsdunge'.

Bjuvs kommun

Bjuv Namnet skrevs 1500 Byw och kommer från kyrkbyn. Namnet innehåller 'biúgr', 'böjd' syftande på en terrängformation.

Ekeby Namnet skrevs 1353 Ekby och kommer från kyrkbyn. Namnet innehåller ek och by, 'gård; by'.

Risekatslösa socken Namnet skrevs 1362 Kastlösä, 1578 Riisse Katzlösse och kommer från kyrkbyn. Rise är tillagt för att skilja från byn Kastlösa i Kvistofta socken, 'det Kastlösa som ligger i risbygden(snårskogen)'. Kastlösa innehåller kast, 'något uppkastat (grenar, ris, sten, jord)' och lösa, 'glänta; äng'.

(Åstorps kommun)

Björnekulla socken Namnet skrevs i början av 1200-talet Biarnacolle och kommer från kyrkbyn. Efterleden innehåller kulle. Förleden innehåller björn eller mansnamnet Björn.

Kvidinge socken Namnet skrevs 1307 Qwithingi och kommer från kyrkbyn. Efterleden är inbyggarbeteckningen inge. Förleden är kvith, 'mage, kved' syftande på en terrängformation.